

Деркач Н. В.,

к.ф.н., доцент,

Венжега В.Д.,

здобувач вищої освіти гр. 42

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка,
м. Чернігів, Україна

МОВНІ ЗАСОБИ ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ АРХЕТИПОВИХ ОБРАЗІВ В ІНАВГУРАЦІЙНІЙ ПРОМОВІ ПРЕЗИДЕНТА США Д. ТРАМПА 2025 Р.

На даному етапі розвитку політичної системи засоби комунікації є ключовим інструментом створення позитивного іміджу політиків і здобуття прихильності виборців. Політичні тексти президентів США і, в особливості, їхні інавгураційні промови, задають напрям соціополітичного й економічного розвитку країни на подальші чотири роки, а прагматична спрямованість таких промов зумовлена, насамперед, потребою прихилити до себе слухачів і заручитися їхньою підтримкою. При цьому політик намагається переконати аудиторію не тільки за допомогою чітких й логічних аргументів та обґрунтувань, а достатньо експресивного й емоційного виступу, використовуючи весь потенціал розвинутих під час передвиборчих перегонів своїх архетипових образів. Наразі у лінгвістичній науці спостерігається значний інтерес до розгляду лінгвальних і позалінгвальних засобів репрезентації архетипових образів у політичному, рекламному та інших дискурсах, що робить актуальним звернення до цієї теми в нашій розвідці. Саме тому метою започаткованого дослідження є встановлення номенклатури мовних засобів, що слугують репрезентації архетипових образів, актуалізованих в інавгураційній промові Д. Трампа у 2025 р.

Зауважимо тут, що архетип у розумінні Юнга являє собою абстрактну форму, матрицю без чіткого наповнення [4, pp. 101-102]. Натомість у реальному житті архетипи втілюються у множині своїх варіантів – архетипових образів [1, с. 16]. Формування іміджевих архетипових образів стає невід'ємною частиною стратегії самопросування політиків, підсилює їхню бажану ідентичність [6]. Можна припустити, що традиційно приписувані Трампу архетипи Бунтаря, Правителя і Мага (див. напр. [2; 5] у тій або іншій мірі віддзеркалюються і в його інавгураційній промові, виголошеній 20 січня 2025 р. [7], яка і слугувала матеріалом нашого дослідження. Ми припускаємо, що активація певного архетипового образу здійснюється за допомогою певних лексико-граматичних засобів, засобів лінгвостилістики, що містять семи, пов'язані з певними архетиповими образами, які використовуються в рекламному і політичному дискурсах в американській лінгвоспільноті [3].

У межах промови відповідність ознакам Бунтаря знаходимо у фразах *to completele and totally reverse a horrible betrayal, America's decline is over, we liberate our nation* [7]. Свою перемогу Трамп образно називає революцією (*the revolution of common sense*). Цінності, заявлені Трампом – *sovereignty, safety, justice, wealth, prosperity, democracy, freedom, integrity, hope, peace, competency, loyalty*, мають бути відновлені (*will be reclaimed/rebalanced/restored*) [7]. Типове для Бунтаря чітке протиставлення своїх і чужих демонструється у проголошенні своїх прибічників патріотами Америки (*administration of American patriots*) і закидами щодо тих, хто намагався зупинити діяльність Трампа і його команди, забрати його свободу і життя. Типовим упродовж всієї промови є використання лексеми *change*, у тому числі у складі образних номінацій, на кшталт *a tide of change is sweeping the country*. Досить значна частина промови Трампа присвячена критиці і приниженню своїх політичних опонентів, напр. *a radical and corrupt establishment has extracted power and wealth from our citizens, cannot manage even a simple crisis, illegal and unconstitutional federal efforts* [7]. Страх виборців щодо наслідків дій попередників

підсилюється за допомогою образливої ворожої лексики, зокрема іммігранти іменуються *dangerous criminals, from prisons and mental institutions, criminal aliens* [7], а також вони є ворогами, що захопили країну – *disastrous invasion of our country* [7].

У свою чергу, архетип Правителя підкреслюється мотивом золотої ери існування США, що, на переконання Трампа, має розпочатися з його приходом до влади, напр. *the golden age of America begins right now, the start of a thrilling new era of national success, the American dream will soon be back* [7]. Так само і впізнаваний у відомому слогані Трампа ‘Make America Great Again’ (MAGA) ностальгічний образ ідеальної минулої Америки, апелює до метафори золотого віку. Ідея безхмарного майбутнього постійно інтенсифікується за допомогою фраз на кшталт *like never before* (5), *than ever before* (2), *nobody has ever seen before, the world has ever seen* [7], що повторюються багато разів. У свою чергу, обіцянки Правителя щодо майбутнього країни завжди є чітко позитивними: *will flourish, be respected, will be greater/stronger/far more exceptional, sunlight is pouring over the entire world* [7]. При цьому номінації народу США в стилістиці Правителя є піднесеними, гіперболізованими за рахунок прикметників з позитивною семантикою: *magnificent, law-abiding American citizens, wonderful people, generations of patriots, our warriors, the greatest, most powerful, most respected nation on earth, glorious nation, history’s greatest civilization, the most extraordinary citizens on Earth... No one comes close* [7]. Ще один заявлений девіз майбутнього правління Трампа – *I want to be a peacemaker and a unifier* [7] демонструє функцію Правителя-Батька – захисника. У свою чергу, метафора родини проголошується безпосередньо: *We are one people, one family* [7]. Дещо дивною є дивна обіцянка Трампа-Правителя щодо розширення території США – [...] *a growing nation that expands our territory* [7].

Хоча у промові явно домінує репрезентація архетипних образів Бунтаря і Правителя, однак низка мовних засобів віддзеркалює і архетиповий образ Мага: обіцянки зробити те, що ніхто до Трампа не міг зробити, напрю *everyone is unable to do anything about it* [6]. Президент обіцяє блискавичні зміни, починаючи вже з дня інавгурації, напр. *defeat record inflation and bring down costs and prices* [7], проголошуючи здійснення неможливого провідним мотивом життя американців: *In America, the impossible is what we do best. You should never believe that something is impossible to do. We will pursue our manifest destiny into the stars* [7].

Таким чином, аналіз мовних засобів оформлення інавгураційної промови Д. Трампа з огляду на архетипові образи, які він використовує для створення своєї політичної персони, демонструє, що найбільш актуальними виявляються образи Бунтаря і Правителя, натомість образ Мага відіграє, скоріше, допоміжну роль. Оскільки виступ Д. Трампа являє собою зразок усного мовлення, перспективним убачається також розгляд фонетичних засобів промови, що можуть в особливості працювати на підкріплення певного архетипового образу.

Список використаних джерел

1. Гоц Л.С. Теоретико-методологические проблемы культурологии: архетип vs архетипический образ. *Збірник наукових праць ЛОГОС*, 2021. С. 15–17. Узято з: <https://doi.org/10.36074/25.12.2020.v3.04>.
2. Kruse M. He Was as Surprised as Anyone. A Talk with G. Blair, M. D’Antonio, W. Barrett, T. O’Brien. In: Politico, November 11. 2016. Retrieved from: <https://politi.co/3E6mA7d>.
3. Mark M., Pearson C. The Hero and the Outlaw. Building Extraordinary Brands Through the Power of Archetypes. New York: McGraw-Hill, 2001. 401 p.
4. Jung C.G. The archetypes and the collective unconscious. The collected works of C.G. Jung. Vol. 9. Part 1. Princeton: Princeton University Press, 1980. 550 p.
5. Ma M. The Battle of the Archetypes: A Neo-Jungian analysis of the presidential election. In: Psychology Today, August 7. 2016. Retrieved from: <https://bit.ly/3RpAlkD>.
6. Prusa I., Brummer M. Myth, Fiction and Politics in the Age of Antiheroes: A Case Study of Donald Trump. *Heroism Science*, 7(1), Article 5. 2022. Retrieved from: <https://bit.ly/42SQ2ah>.
7. Trump D. Inaugural Retrieved from: <https://www.whitehouse.gov/remarks/2025/01/the-inaugural-address/>.